

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 19. prosince 2007 č. 1425

Stanovisko

**vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 357/2005 Sb.,
o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa
a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým
osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za
osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů
(sněmovní tisk č. 370)**

Vláda na jednání své schůze dne 19. prosince 2007 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů (sněmovní tisk č. 370), a vyjádřila s tímto návrhem **nesouhlas**.

Zákon č. 357/2005 Sb. přiznává nárok na dávky osobám, pokud byly perzekuovány předlistopadovým režimem a perzekuce spočívala v některé z forem omezení osobní svobody. Nároky takových, ale i ostatních osob perzekuovaných zmíněným režimem, upravuje originárně zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů. Ten ovšem upravuje důsledky pracovněprávní a služebně právní perzekuce průřezově, bez rozdílu resortní příslušnosti. Předložený návrh zákona tak trpí obdobnou vadou, jakou měly návrhy zákonů z předchozího volebního období (sněmovní tisky č. 908 a č. 1184), které se měly - byť jinou formou - týkat odškodnění perzekuovaných osob ve školství. Postižení spočívající v neplatném skončení pracovního poměru se totiž dotklo mnohem širšího okruhu osob, než kterých se týká předložený návrh zákona. I jiné skupiny osob propuštěných ze zaměstnání se staly občany „druhé kategorie“ ve stejném nebo obdobném rozsahu jako bývalí zaměstnanci resortu obrany. Právě proto byly nároky všech osob, u nichž došlo k neplatnému skončení pracovního (služebního) poměru, řešeny zákonem č. 87/1991 Sb. stejným způsobem, tedy hodnocením doby a popřípadě i pracovní kategorie nebo kategorie funkcí po neplatném skončení pracovního poměru, zachováním původních výdělků pro výpočet důchodu a podobně. Přijetí návrhu by vedlo k vytvoření neodůvodnitelné nerovnosti mezi jinak stejně perzekuovanými osobami, což je právně nepřipustné.

Odůvodnění návrhu srovnatelnou mírou postihu osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. c) bodech 1 a 2 zákona a osob uvedených v předloženém návrhu zákona vláda považuje za nepřijatelné. Nárok skupin osob podle stávající úpravy je založen na podmínce odsouzení k alespoň 12 měsícům nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo pobytu po dobu alespoň 12 měsíců ve vojenském táboře nucených prací nebo centralizačním klášteře. Zvláštní příspěvek tedy nenáleží ani všem osobám protiprávně zbaveným či omezeným na osobní svobodě, ale jen těm, které byly zbaveny či omezeny na osobní svobodě po dobu alespoň 12 měsíců. Oproti názoru obsaženým v důvodové zprávě předloženého návrhu zákona lze takové omezení osobní svobody považovat za perzekuci podstatně vyšší intenzity než v případě navrhovaných osob, nehledě k tomu, že jistě nelze pochybovat ani o tom, že osoby protiprávně zbavené či omezené na osobní svobodě po dobu kratší než 12 měsíců byly po svém propuštění v horším postavení než osoby uvedené v předloženém návrhu zákona.

Nelze ani opomenout, že zvláštní příspěvek (resp. původní „naturální výhody“) podle stávající úpravy vězněným osobám náleží nikoli jako kompenzace za jejich „občanskou a politickou perzekuci“ po propuštění na svobodu, nýbrž z důvodu utrpení spojeného s neoprávněným zbavením či omezením osobní svobody. Zvláštní příspěvek k důchodu, jehož vyplácení má dotčeným osobám předložený návrh zákona umožnit, má však kompenzační charakter. Jako takový má nahradit zánik různých plnění či úlev v oblasti dopravy, telekomunikací a lázeňské, případně rekreační péče. Tyto ztráty se týkaly pouze okruhu oprávněných, který již je v zákoně č. 357/2005 Sb. obsažen, a návrh na další rozšíření tohoto okruhu osob je nutno považovat za nesystémový, překračující účel stávající právní úpravy.

Z výše uvedených argumentů vyplývá, že přijetím předloženého návrhu zákona by ve svých důsledcích došlo k založení dalších křivd, a to v míře větší, než které by jím byly odstraněny.

Pro úplnost vláda zároveň upozorňuje, že se důvodová zpráva předloženého návrhu zákona nevypořádala ani s rozpočtovým krytím zvýšených výdajů státního rozpočtu, s nimiž je návrh spojen.